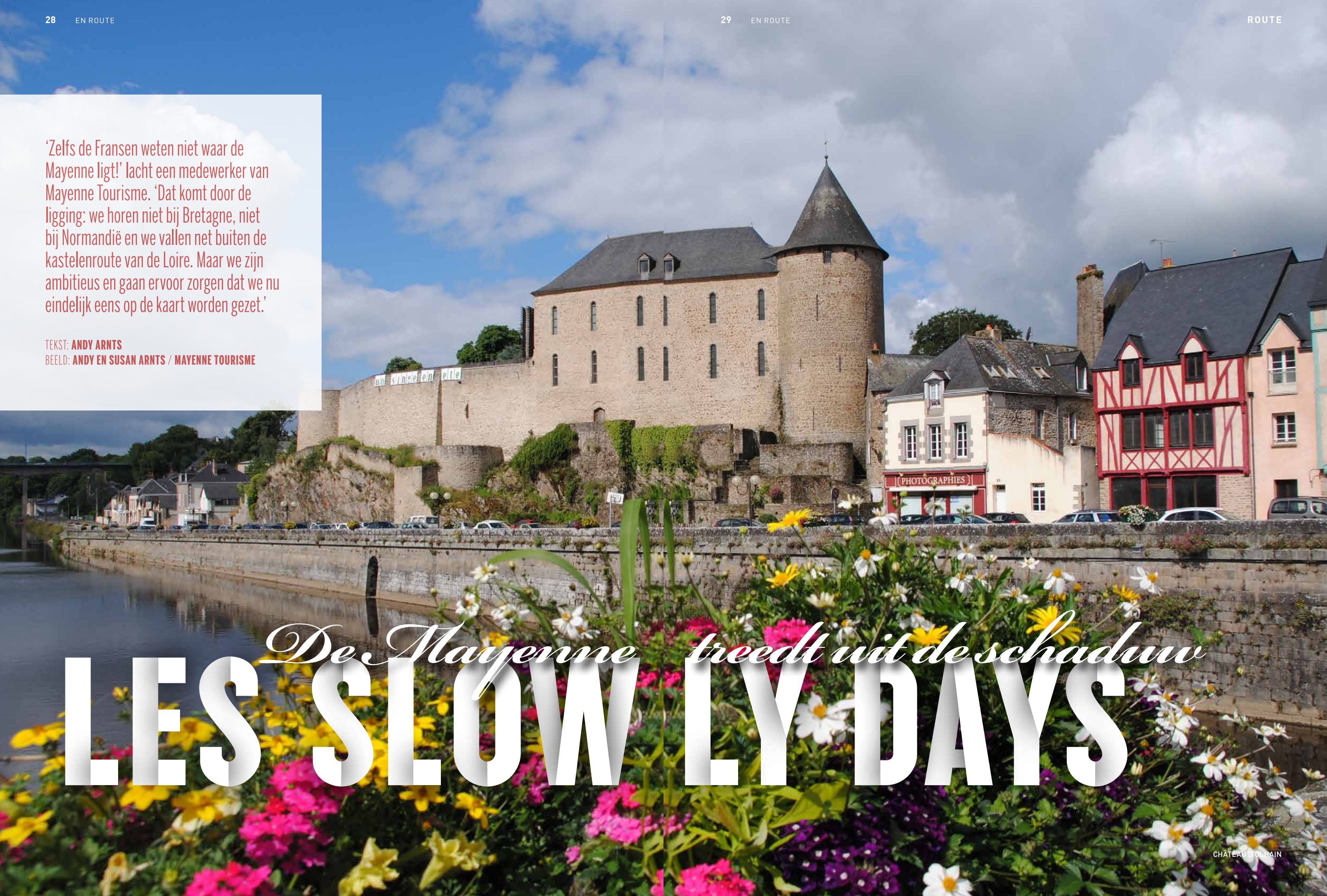

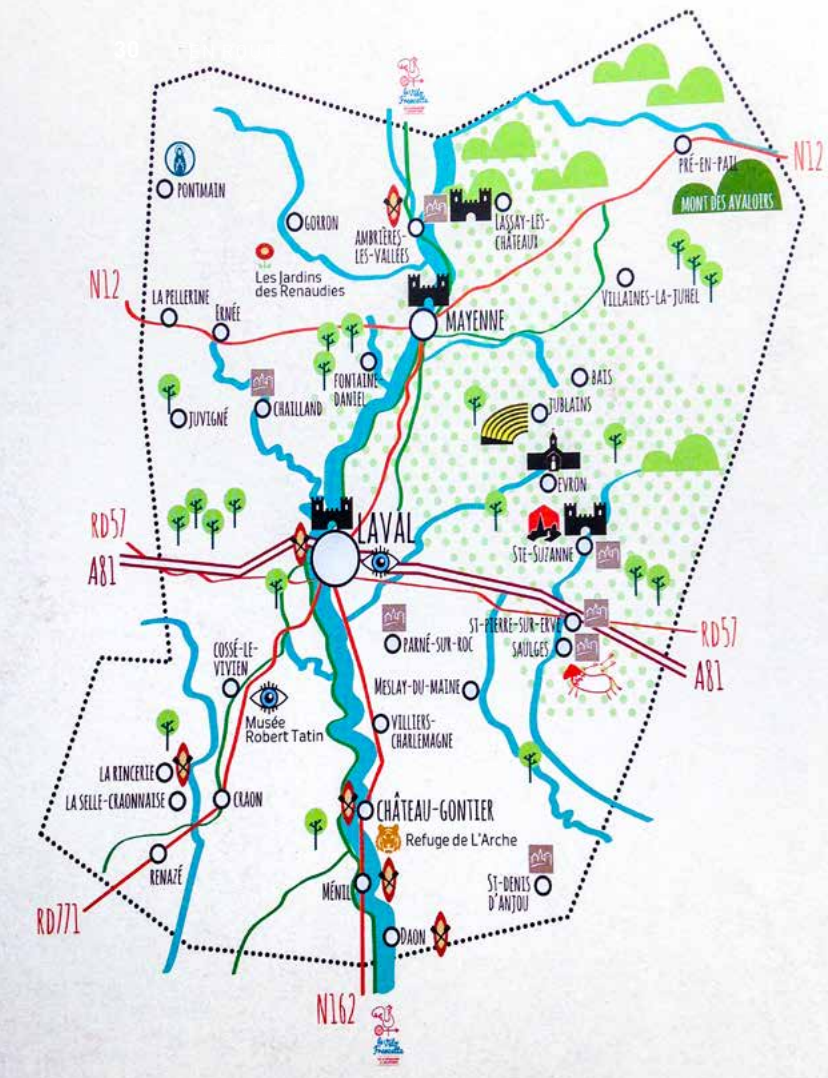
‘Zelfs de Fransen weten niet waar de Mayenne ligt!’ lacht een medewerker van Mayenne Tourisme. ‘Dat komt door de ligging: we horen niet bij Bretagne, niet bij Normandië en we vallen net buiten de kastelenroute van de Loire. Maar we zijn ambitieus en gaan ervoor zorgen dat we nu eindelijk eens op de kaart worden gezet.’

TEKST: **ANDY ARNTS**

BEELD: **ANDY EN SUSAN ARNTS / MAYENNE TOURISME**

De Mayenne treedt uit de schaduw LES SLOW LIVING DAYS

LESSLOWLYDAYS LUIDT DE SLOGAN VAN MAYENNE TOURISME, een welgekozen motto voor een landstreek die ook door de bewoners zelf als een *departement calme* wordt gekwalificeerd. De eerste indruk bevestigt dat: mals groen, opvallend veel bloemen en hooibalen, onverwachte meertjes en overal kruislievenheren. Daardoorheen stroomt in alle rust de Mayenne rivier, die als een levensader het departement in tweeën snijdt en waarop je zo nu en dan een bootje ziet varen. Het is een gezegende streek waar het toerisme duidelijk nog in de kinderschoenen staat. En hoe langer je er vertoeft, des te minder je dat betreurt. De enigen die de schoonheid van de Mayenne al wel hebben ontdekt zijn de Engelsen, die vermoedelijk tijdens een toer door Bretagne iets te ver waren doorgereden en plotseling in een oase van rust terechtkwamen. Die ontdekking hebben ze mooi geheimgehouden, want je ziet ze alleen in kleine groepjes. Vaak zijn het avontuurlijke stellen in een opgelapte oldtimer, met een verzaligde blik van ‘wie doet me wat’.

Toch moet vooral het fietstoerisme de belangrijkste troef worden van het departement. Langs de gehele Mayenne lopen kilometerslange fietspaden die nu nog voornamelijk door de lokale bevolking worden gebruikt, maar waarop in de toekomst ook steeds meer internationale fietsliefhebbers van de rijke natuur moeten gaan genieten. Vooral het traject tussen de plaatsen Mayenne en Laval – het zogenaamde ‘Jaagpad’ – biedt fraaie uitzichten, schilderachtige sluizen en *guinguettes* waar je prettig kunt lunchen.

Kom, laten we er eens een paar *slowly days* voor uittrekken om met dit mooie, ongerepte *departement calme* kennis te maken.

Departement, rivier en stadje

Om verwarring te voorkomen: Mayenne is de naam van het departement, de rivier waar het departement naar is vernoemd, én van de op één na grootste stad in het departement. Want met ruim 13.000 inwoners moet de stad Mayenne het ruimschoots

afleggen tegen de hoofdstad Laval, die met een kleine 51.000 inwoners de kroon spant. De plaats Mayenne is dan ook gewoon een vredig, sympathiek provinciestadje dat niet wordt overspoeld door toeristen. Voor een *café allongé* aan de Place Georges Clemenceau betaal je hier hooguit € 1,50 en word je wel driemaal bedankt als je twee euro op het schaalpje legt en met een gulle knipoog het terras verlaat.

Mayenne bezit twee in het oog springende gebouwen. Ten eerste de Basilique Notre-Dame-des-Miracles die vanaf de Pont Notre-Dame gezien trots boven de huizen uittorent. Zo indrukwekkend als de buitenzijde is, zo sober is echter het interieur. Misschien om de gelovigen tot eenvoud te manen, of omdat het geld op was. Laten we het maar bij de eerste optie houden en doorlopen naar het robuuste 13e-eeuwse Château de Mayenne dat in de 17e eeuw een gevangenis werd en tegenwoordig als museum vele bezoekers trekt. Begrijpelijk, want het fort is een van de best geconserveerde middeleeuwse bouwwerken in Europa. We vinden er onder meer een prachtige collectie sarcophagen en iconen, maar ook schaafstukken uit de 12e eeuw.

Le Château de Lassy

Zo dadelijk gaan we nog een kasteel bezoeken, maar laten we eerst even wat eten. En waar kan dat beter dan bij Beau Rive, een echte *guinguette*, rustiek gelegen aan de rechteroever van de Mayenne. De uitspanning ligt net buiten het stadje, in de richting van Moulay. Hier zien we ook Le chemin de Halage (het Jaagpad) dat de rivier helemaal volgt tot aan Daon, 85 kilometer verderop. Fietzers, joggers en wandelaars passeren het terras, terwijl links en rechts *escargots*, *coquilles Saint-Jacques* en *salades chèvre chaud* worden opgediend. Ja, probeer hier maar eens te vertrekken, zo fijn beschut onder de veranda. En dan heb ik het nog niet over het *assiette gourmande Beau Rivage* dat geen tafeldame aan zich voorbij zal laten gaan.

Onze volgende halte heet Lassy-les-Châteaux, een stadje op 20 kilometer ten noordoosten van Mayenne, dat al sinds de 15e eeuw wordt gedomineerd door een geweldig imposant kasteel, het Château de Lassy. Met zijn acht robuuste torens is het een verdedigingswerk van formaat, en ondanks tal van invasies en godsdienstoorlogen nog volledig intact. Jarenlang was het een militair bolwerk, maar omdat het tegelijkertijd ook werd bewoond, heeft het verval nooit echt kunnen inzetten. Nog altijd is het chateau in handen van privé-eigenaren die alle moderne middelen aangrijpen om dit machtige stuk cultureel erfgoed te conserveren. Door middel van crowdfunding en het organiseren van evenementen en toneelstukken *en plein air* zoals Macbeth van Shakespeare blijft de renovatiekas gevuld. Op dit moment wordt er hard aan gewerkt om zoveel mogelijk delen gereed te maken voor publieke openstelling. De oostvleugel is inmiddels voltooid en sfeervol ingericht met authentieke meubelstukken. Naar verluidt dineert de eigenaar nog altijd in de 15e-eeuwse

keuken, hoewel de koperen pannen en de houtoven niet meer gebruikt worden. Achter een geheim deurtje schuilt namelijk een piepklein modern aanrechtblokje waaraan de kasteelkok zijn culinaire kunsten moet zien te verrichten.

Rozenpracht

Na zo'n kasteelbezoek doet het omliggende dorpje altijd wat eenvoudig aan. Niet terecht overigens, want een paar straten verderop vinden we aan de voet van een voormalig benedictijnerklooster de Roseraie Municipale; een overvloedige rozentuin waar je maar liefst 318 rozensoorten kunt bewonderen. Omdat de tuin op een heuvel ligt, heb je er bovendien fraai uitzicht op de donkerblauwe leistenen daken van Lassy-les-Châteaux.

De rozentuin staat min of meer symbool voor de bloemenpracht die je overal in de Mayenne tegenkomt. Zo zijn er meerdere bloementuinen te bewonderen, waarvan Le Jardin de la Pellerine, in het westen van het departement, de bekendste is (zie kader Pratique).

Het voordeel van een betrekkelijk klein departement als de Mayenne is dat de meeste bezienswaardigheden op behapbare afstand van elkaar liggen. We kunnen daarom nog wel even doorrijden naar Jublains (25 km), waar de resten te zien zijn van de Gallo-Romeinse stad Noviodunum. Daaronder bevinden zich onder andere een Romeins badhuis, theater en tempel. *La forteresse antique* is toegankelijk via het Musée archéologique départemental waarin men de geschiedenis van Noviodunum in beeld brengt en plaatselijke vondsten worden geëxposeerd.

De heerlijkheid Sainte-Suzanne

In het begin van dit artikel noemde ik de Mayenne een gezegende streek, en niet alleen vanwege al die kruislieveheren. Er is

SAINTE-SUZANNE

PAROCHIEKERK VAN SAINTE-SUZANNE

LAVAL

LAVAL

namelijk nóg een heilig persoon in het spel. Een vrouw ditmaal. Vraag hier aan een willekeurige man van boven de veertig maar eens naar Sainte Suzanne en hij begint opgewonden te orakelen: ‘Ah, Sainte Suzanne ... *mais oui*, dat is *la sainte patronne des fiancé(e)s*! Waarna geheid de hagiografie volgt van de beeldschone maagd die trouw had gezwoeren aan Onze-Lieve-Heer, om die reden de verliefde keizer Diocletianus had afgewezen en dit uiteindelijk met de dood had moeten bekopen.

Nu is het aardige dat juist het mooiste dorp van de Mayenne naar deze Romeinse martelares is vernoemd: Sainte-Suzanne wordt geclassificeerd als een der *plus beaux villages de France*, een *petite cité de caractère*, een *station verte* en als een *pays d'art et d'histoire*. En daarmee is niets teveel gezegd. Het dorp is bovendien een *Village fleuri*, maar de keurings-commissie heeft Sainte-Suzanne slechts één bloem toegekend, wat schandalig weinig is, want de gemiddelde achtertuin telt hier al meer wilde bloemen dan de gehele Bijlmermeer bij elkaar.

Maar we zijn hier niet om ons daaraan te ergeren. Sainte-Suzanne is gewoon hartstikke mooi. Na elke bocht wacht weer een nieuwe verrassing. Het Office de Toerisme heeft dan ook drie wandelingen uitgezet die allemaal langs het imponerende chateau leiden en waar je een wijs uitzicht hebt over de Mayennevallei. Dat panorama wordt pas écht fenomenaal als je de donjon beklimt via het vernuftig aangebrachte ijzeren trappenstelsel dat langs schietgaten voert en je uiteindelijk naar het hoogste punt leidt.

Ontdekkingen in het veld

Na een *La Suzannaise*, een ambachtelijk biertje dat hier sinds 2009 wordt gebrouwen en lokaal gretig aftrek vindt, reizen we via de D9 en de D20 door naar hoofdstad Laval. Maar wacht even, wat zien we daar? Halverwege, bij het buurtschap Chapelle

Rainsouin, doemen opeens uit het niets een kasteeltje en een kerkje op. Toch maar even gaan kijken, nu we er toch zijn.

Het kasteeltje lijkt van privé-eigenaren te zijn. Niets duidt in elk geval op toeristische voorzieningen. Het zal vast ook in geen enkele reisgids vermeld staan. Datzelfde geldt voor de magnifieke Église Saint-Sixte die er vlakbij staat. Na die sobere basiliek in Mayenne is dit wel even iets anders. Vooral het houten booggewelf springt in het oog, evenals de vele heiligenbeelden die prachtig uitkomen tegen de rondom betegelde wanden en pilaren. Natuurlijk is onder hen ook Theresia van Lisieux, want welk kerkgebouw je hier ook binnengaat, mevrouw is van de partij. Nu is Lisieux hier ook niet zo ver vandaan en staat haar *maison natale* in Alençon. Dat ligt vrijwel om de hoek, in de Orne. Geen wonder dus dat de patrones van Frankrijk hier zo hartstochtelijk wordt vereerd.

Laval, een levendige winkelstad

Van de serene stilte in de Saint-Sixte naar het bruisende leven van Laval. Meteen als we via de D57 de Mayenne oversteken, staan we oog in oog met de machtige Notre-Dame d'Avesnières basiliek, die als een onverzettelijke wachter het begin van de stad markeert. Maar we zouden het leven gaan begroeten, dus rijden we door en parkeren we de auto in de buurt van Place de la Trémoille. Hier zien we het strakke Château-Neuf dat onlangs een compleet vernieuwd voorplein heeft gekregen en waar het goed vertoeven is bij de naastgelegen Bistrot du Palais. Het terras biedt uitzicht over de daken van het *centre historique* dat van hieruit gemakkelijk te voet te bereiken is via de rue des Déportés.

Laval is een gezellige, levendige winkelstad met ruim opgezette pleinen en – ook hier weer – veel groen, zoals op Place du 11 Novembre en de Quai Gambetta. Ga hier maar eens de

CHAPELLE RAINSOUIN

ÉGLISE SAINT-SIXTE

HÔPITAL SAINT-JULIEN

Pont Aristide Briand op en werp een blik over de Mayenne, het Château-Neuf en het solide 15-eeuwse Vieux-Château dat er pal naast staat. Dit zou zomaar een stukje Parijs kunnen zijn.

Bloemenstad Château-Gontier

We volgen de Mayenne verder in zuidelijke richting en komen zo bij de laatste, wat grotere plaats in het departement: Château-Gontier. Net als in Laval tonen de kades van dit havenstadje hier en daar een Parijse allure. Vooral het langgerekte 19e-eeuwse Hôpital Saint-Julien aan de Quai Georges Lefèvre bezit een eerbiedwaardige grandeur. We gaan er maar niet binnenkijken, want het is nog altijd in gebruik als ziekenhuis.

De binnenstad van Château-Gontier bezit een groot aantal vakwerkhuisen en wordt overheerst door de fijne geur van jasmijn die de gemeente overal in hoge bloementorens heeft aangeplant. Geen wonder dat de stad zowel de prestigieuze *Fleur d'or* award als de *prix de la diversité végétale* in de wacht heeft

gesleept. We zullen weten dat we in het bloemendepartement op reis zijn – een reis die we zouden kunnen afsluiten met een boottochtje over de Mayenne. Aan de Quai d'Alsace ligt de boot van Le Duc des Chauvières waarop je bovendien kunt lunchen, en aan de overzijde van de rivier, iets verder stroomopwaarts, biedt Canotika de mogelijkheid om (elektrische) fietsen, kano's of een privéboot te huren.

Ik rijd alvast vooruit, dan zien we elkaar wel in het pittoreske Daon. Daar houdt het departement Mayenne op. De rivier Mayenne stroomt echter nog een hele poos eigenwijs door, om uiteindelijk net boven Angers samen te vloeien met de Sarthe en van daaruit onder de nieuwe naam Maine koers te zetten naar de Loire.

EN ROUTE

DE MISSIE VAN ROBERT TARTIN

Wie het Musée Robert Tatin in Cossé-le-Vivien bezoekt, trekt al gauw de vergelijking met die andere curieuze kunstenaar: Ferdinand Cheval, de postbode die in de Drôme dertig jaar werkte aan zijn droompaleis dat nu een belangrijke toeristische attractie is. Maar van die parabel willen de Mayennais en de Mayennaises niets weten. Cheval was per slot maar een autodidact die steentjes verzamelde en opstapelde. Tatin daarentegen had een visie en een plan. Dat is het grote verschil! Mee eens of niet, feit is dat Tatins museum volstrekt uniek is in zijn soort.

Het begon allemaal toen de in Laval geboren kunstenaar zich na enkele omzwervingen begin jaren zestig opnieuw in zijn geboortestreek vestigde en rondom zijn huis een bizarre potpourri van symbolische beelden schiep. Een bezoek aan het museum begint in de Allée des Géants, een laan met 19 reusachtige beelden van onder meer kunstenaars die Tatin hebben geïnspireerd, onder wie Pablo Picasso en Henri de Toulouse-Lautrec, maar ook de schrijvers André Breton en Jules Verne. De laan leidt naar het eigenlijke museum,

de Jardin des Méditations, waarin Tatin uiteenlopende vormen van dualiteit in harmonie wilde brengen. Hoewel de ommuurde beeldentuin niet zo heel groot is, vergaap je je aan de enorme diversiteit aan artistieke uitingen die volgens de gids allemaal vol symboliek zitten. Achter elk figuur schuilt een gedachte. Niet alle motieven van Tatin zullen voor de leek even helder zijn. Maar ach, ook zonder die te kennen is het een genot om door Tatins boeiende fantasiewereld te wandelen en gewoon even aan niets te denken.

Pratique

MAYENNE TOURISME

84, avenue Robert Buron - 53000 Laval
accueil@pas-de-calais.com
www.mayenne-tourisme.com

LE CHÂTEAU DE LASSAY

Place du Boële - 53110 Lassy-les-Châteaux
www.chateaudelassay.com
www.facebook.com/chateau.lassay

MUSÉE ROBERT TATIN

Rue de la Frénouse - 53230 Cossé-le-Vivien
museetatin@cosse-le-vivien.fr
www.musee-robert-tatin.fr

Bloementuinen

LA ROSERAIE

Schitterende Rozentuin met uitzicht op het kasteel en de daken van Lassy-les-Châteaux. Beste bezoektijd: juni t/m september. Gratis toegang.
Rue du Couvent
53110 Lassy-les-Châteaux

LE JARDIN DE LA PELLERINE

Op de grens met Bretagne ligt deze volle, bloemrijke privétuin van Sylvie en Alais Douinot rondom hun 17e-eeuwse landhuis. Geopend van mei t/m oktober. Entree: € 7,- La Larderie - 53220 La Pellerine

Evenementen

LES NUITS DE LA MAYENNE

Jaarlijks terugkerend cultureel festival dat van juli t/m augustus wordt gehouden.
www.nuitsdelamayenne.com

LES LUMIÈRES DE LAVAL

In december is Laval altijd feestelijk verlicht en worden er kerstmarkten en lampionoptochten georganiseerd.
www.laval-tourisme.com

Fiets- en bootverhuur

Voor in de zomer zou het zonde zijn om de Mayenne alleen met de auto te verkennen. Bij onderstaande adressen zijn fietsen en dikwijls ook *bateaux à pédales* of boten te huur waarvoor geen vaarbrevet nodig is:

CANOTIKA

Quai Pierre de Coubertin
53200 Château-Gontier
info@canotika.fr
www.pagayons.fr/canotika

LES CANALOUS MAYENNE

Locatie Daon
www.canalous-mayenne.com
daon@lescanalous.com

Het complete overzicht is verkrijgbaar via Mayenne Tourisme (zie hiervoor).

Ou manger & dormir

HOTEL RESTAURANT LA MARJOLAINE ***

Ontwaken met vogelgeluiden en een wijds uitzicht over de Mayenne en haar achterliggende velden. Prachtige luxe kamers in het kasteel, een indrukwekkend park en een meer dan uitstekend restaurant.
Le Bas-Mont - 53100 Moulay
lamarjolaine@wanadoo.fr
www.lamarjolaine.fr

HOTEL RESTAURANT BEAU RIVAGE ***

Een idyllisch aan de Mayenne gelegen *guinguette*. Doe uzelf een plezier en bestel 'm, dat *assiette gourmande Beau Rivage*!
Route de Saint-Baudelle - Moulay - 53100 Mayenne. fbeaurivage@9online.fr
www.restaurantbeaurivage.com

LE BISTROT DU PALAIS

Nieuw restaurant naast het Château-Neuf. Modern interieur, vlotte bediening en een heerlijk terras.
9, place de la Trémoille - 53000 Laval
www.facebook.com/bistrotdupalaislaval

PARC HOTEL & SPA ***

Fraai 19e-eeuws kasteeltje met acht hoge, sfeervolle kamers. In het bijgebouw zijn onlangs een aantal zeer goed verzorgde en vriendelijk geprijsde kamers gerealiseerd. Goed ontbijt, sympathieke bediening en een aangename spa in de parktuin. Geen restaurant. 46, avenue Joffre - 53200 Château-Gontier. contact@parchotel.fr
www.parchotel.fr

LE 2M

Drukbezocht restaurant aan een van de belangrijkste avenues van Château-Gontier. Geen *haute cuisine*, maar een prima maaltijd voor een redelijke prijs in een sfeervolle ambiance.
2, avenue Joffre - 53200 Château-Gontier
contact@le2mrestaurant.fr
www.le2mrestaurant.fr

BRASSERIE LE BISTRO

Brasserie in het centrum van Château-Gontier met een fraai interieur uit begin 20e eeuw. Traditionele Franse keuken.
24, place Paul Doumier
53200 Château-Gontier

